GAZETA Wielkiego Xięstwa POZNAŃSKIEGO.

Nakładem Drukarni Nadwornéj *W. Dekera i Spółki.* — Redaktor: *A. Wannowski.*

№ 31. — W Sobotę dnia 6. Lutego 1836.

Wiadomości zagraniczne.

Francya.

Z Paryża, dnia 26. Stycznia.

W biórach Izby Deputowanych zajmują się ciągle czynnie obradami nad budżetem. Trzy biora już obrały swoich Kommissarzy (razem 12) z których się 9 za a 3 przeciw zmniejszeniu renty oświadczyło. Znacznie zajmujące były wczoraj obrady w drugiém biórze, gdzie P. Humann głos zabrał i bardzo obszernie ważności i konieczności zmniejszenia rent dowodził. Wielkie wrażenie uczyniło oświadczenie Pana Humanna, że Xiążęciu Broglie, na jego żądanie, swój plan zmniejszenia przełożył, i że go Prezes Rady przez dwa tygodnie u siebie zatrzymał, a przy oddawaniu nie powstawał tak stanowczo przeciwko niewczesności tegoż. Dał tylko do zrozumienia, że nasamprzod interes amerykański załatwić należy. Gdyby mi wtedy Prezes był powiedział, rzekł Pan Humann, iż zdaniem jego środek ten na czas nieoznaczony odłożyć wypada, byłbym przed wniesieniem budżetu wniósł o moje uwolnienie i nie byłbym dał w Izbie powodu do tłómaczenia. Nie zdaje się ulegać żadnéj wątpliwości, że Pan Humann w swojém biórze obrany będzie członkiem Kommissyi budżetowéj, a potém także i sprawozdawcą.

Po wczorajszéj mowie Pana Humanna w drugiém biórze Izby Deputowanych sądzono powszechnie na giełdzie, że pojednanie między nim a Xięciem Broglie na żaden sposób nastąpić nie może i że w Izbie z tego powodu do żywych przyjdzie rozpraw.

Z statystycznéj tabelli teraźniejszego składu Izby Deputowanych wykazuje się: Izba liczy 217 deputowanych prawego środka, którzy otrzymali 38,796 głosów; 128 deputowanych tiers parti z 21,114 głosami; 93 deputowanych ultra-liberalnéj opozycyi z 15,919 głosami, i 21 legitymistów z 3539 głosami. Podług tego teraźniejsza Izba obraną została przez 79,368 obiorców. 50,022 obiorców głosowało przeciwko obranym deputowanym, a 43,578 obiorców wcale się nie pokazało na wybory. Trzy te liczby stanowią ogół obiorców w ilości 172,968. Połowa téj liczby wynosi 86,484. Lecz Izba tylko przez 79,368 obiorców obraną została; przeto de facto mniejszą tylko połowę kraju reprezentuje.

Margrabia August Cambon, który dawniéj był deputowanym z Departamentu Wyższéj Garonny, i raz piastował urząd Vice Prezesa Izby Deputowanych, zakończył życie dnia 9. b. m. w Tuluzie.

Tutejszy sąd kryminalny uznawszy Lhuissier winnym zabójstwa Katarzyny Ferrand, skazał go na śmierć, a Józefinę Lecomte, oskarżoną o wspólnictwo w téj zbrodni, uwolnił. Lhuissier chce odwołać się do sądu kassacyjnego.

Anglia.

Z Londynu, dnia 22. Stycznia.

Podczas kiedy Torysowie wszelkiego dokładają starania, aby ująć opinią publiczną w Anglii, zwrócili Whigowie uwagę swoję przedewszystkiém na Irlandyą. Ponieważ tu wszystkie pytania początek swój biorą, o które na kształt o skały jeden gabinet po drugim się rozbił, usiłują więc Whigowie w owym kraju większość pozyskać. Utworzenie towarzystwa Registracyi stanowczym do tego krokiem. Pierwsze w Dublinie cotylko odbyte zgromadzenie onego jest zjawiskiem, jakiego w Irlandyi od r. 1829. nie było; jest to połączeniem Whigów najwyższéj rangi, znamienitych katolików z protestanckimi i katolickimi podburzycielami i Repealerami, dość zjednoczeniem się całéj massy Reformerów. Towarzystwo takowe nie chybi zapewne celu swego ustalenia rządu w parlamencie i zewnątrz tego, kiedy liczbę tych co za ministeryalnymi kandydatami głosować chcą, prawnymi sposobami ile możności zwiększa. Prócz tego przynosi téż rządowi korzyść owa stałość, któréj przy mianowaniu urzędników sądowych dowodzi. Lud nabiera wiekszego ku prawu zaufania a wichrzyciele tracą na odwadze; wystąpi to jeszcze wybitniéj na jaw, jeśli Ministrowie na przyszłém posiedzeniu się utrzymają i im się uda, spór o dziesięciny załatwić. Tuszyć tego sobie tém bardziéj wypada, kiedy wszystkie stronnictwa na konieczności ukończenia tego sporu bez odwłoki się poznały, albowiem w stósunku wzmagającéj się odwagi osób do wybierania dziesięcin upoważnionych duch oporu oraz wzrasta. Twierdzą także, że plan, który Arcybiskup Dubliński i duchowieństwo parlamentowi przedłożą, po doznaniu niektórych modyfikacyi, stronnictwa pogodzi. Nawet sam O'Connell, jakkolwiek energicznie się tłómaczył, nie wspomina o żadnym planie, któryby wyłącznie i jedynie zadowolenie jego miał pozyskać. Zniesienie dziesięcin jest jego życzeniem, jak téż niejednego dobrego Ewanielika, a zdaniem mojém rząd w téj mierze z trudnością go zaspokoi. Powiadam w téj mierze, bo na nieszczęście nowe znowu uchwycił niezgody jabłko, grożąc, że jeśli municypalności Irlandzkich miast nie dostąpią równéj reformy, jak Angielskie, on powtórnie uczyni wniosek, aby Unią zniesiono. Naturalną rzeczą, że gwałtowność i nieprzyzwoitość, z jaką z różnych stron nie tylko na niego, lecz téż na religią katolicką i na całe duchowieństwo powstawano, gniew jego oburzyły. Nie widzimyż bowiem obecnie, jak nawet ci katolicy, którzy dotychczas od zatargów politycznych zupełnie stronili, czynny biorą w nich udział? W każdym razie będzie przyszłe posiedzenie bardzo ważne i środki wielkie znaczenie mające muszą być przedłożone, bezwzględnie na to, czy Whigowie, czy téż Torysowie u steru staną. Podług wszelkiego do prawdy podobieństwa pierwsi się utrzymają. Utworzenie wymienionego towarzystwa w Irlandyi, czynność podobnych już zawiązanych stowarzyszeń w Anglii i Szkocyi, duch liberalny tylu korporacyi i połączenie się Radykalistów z Whigami (czego adressy do Króla na korzyść obecnego Ministeryum dowodzą) — wszystko to zabezpiecza dla nich w razie wyborów znamienitą większość i właśnie to prawdopodobieństwo czyni nawet doświadczenie nowych wyborów zbytecznêm. Wskrzeszenie „politycznego towarzystwa" w Birmingham natrafia wprawdzie na przeszkody i oziembłość, ale pochodzi to stąd, że większa część publiczności potrzeby tak nadzwyczajnych środków nie czuje. Było przecież i na obiedzie danym przez to towarzystwo na cześć O'Connella 850 osób przytomnych. — Pod względem polityki zewnętrznéj czytują tu z nadzwyczajną chciwością domniemane depesze byłych Posłów rossyjskich wydane w Portfolio, które wszystkie gazety przedrukowywują i które wyłącznie prawie stanowią przedmiot rozmów publiczności. Ponieważ zdaniem powszechném autentyczność ich nie podpada żadnéj wątpliwości, spodziewają się więc powszechnie, że parlament względem nich z pewnémi pytaniami w kształcie raz przyjętym przez Izby względem polityki zewnętrznéj, wystąpi.

Listy z Malty pod dn. 17. Grudnia donoszą, iż Pan Waghorn przybył d. 27. Listopada do Alexandryi, w Egipcie, i natychmiast objąwszy zarząd poczty wschodnio-indyjskiéj, popłynął w górę Nilu.

Według doniesień z przylądka dobréj nadziei, pod dn. 12. Listopada r. z. zapewniono spokojność na granicy osady, i Gubernator d' Urban udał się z Grahams Town napowrót do miasta Cap, gdzie przez 9 miesięcy nie znajdował się z powodu kampanii przeciw Kafrom.

Odebrano tu gazety z Bagota pod dn. 11. Października. Kongres Nowéj Granady został

zwołany na d. 1. Marca, i wybory spokojnie się odbywały.

Z dnia 26. Stycznia.

W Kuryerze dzisiejszym wyczytujemy: „Doszły nas listy z Danii donoszące, że tam na rachunek Anglii znaczne czynią zakupowania i że na przyszłą wiosnę flotty Angielskiéj na morzu baltyckiém się spodziewają. Wiadomość ta zgadza się zupełnie z uzbrajaniami w portach Angielskich i z tém, co w Rossyi się dzieje, gdzie wszystkie twierdze po nad brzegami morza baltyckiego wzmacniają i uzbrajają. W rozmaitych miejscach Finlandyi i Estlandyi zakładają bateryе.

Paryski korrespondent gazety Times donosi: „Słabość Xięcia Orleańskiego, po któréj stopniowo zdrowie odzyskiwa, była febrą przerywaną, pochodzącą od wilgotnego klimatu. Xiążę naraził się na tę chorobę przezto, że żadnych wygód, odpowiednich randze jego, przyjmować nie chciał. Zresztą nie zachodziło nigdy niebezpieczeństwo, a fałszem co donoszono, że w salonach Xięcia Nemours więcéj z téj przyczyny widywano gości. Między Posłem rossyjskim, angielskim, austryackim i Xięciem Broglie odbywają się częste konferencye, dotyczące się roszczeń, czynionych przez Lorda Durhama w Petersburgu. Przed kilku dniami odebrał téż Hr. Pahlen od dworu swego, albo jak inni powiadają, od poselstwa rossyjskiego w Londynie zlecenie zażądania od dworu francuzkiego wyjaśnień względem nadzwyczajnych uzbrajań w Tulonie i Brest, kiedy one uwagę gabinetu Petersburskiego na się zwróciły. Odpowiedź musiała być zaspakajającą, bo Hr. Pahlen będąc w przeszły piątek na wieczorze ministeryalnym bardzo był rozweselonym i obsypywał Ministrów przyrzeczeniami przyjaźni i dobrych chęci.

Hiszpania.

Z Madrytu, dnia 16. Stycznia.

Co chwila oczekują tu powrotu Ministra Wojny. Podług ułożonego planu wojennego przedsięweźmie Generał Cordova zaraz po połączeniu się z nim wojska portugalskiego i algierskiego legionu zagranicznego krok jaki stanowczy. Mocna kolumna wyruszyła do Bilbao dla niesienia odsieczy portowi Lequeitio, leżącemu między granicą francuzką a Portugalettą, i oblężonemu przez Karolistów.

Naborem 100,000 wojska ciągle się zajmują. Przy losowaniu w stolicy największy panuje porządek.

Dziś rano odebrało Ministeryum doniesienie wodza naczelnego armii operacyjnéj i Gazeta nadworna zwiastuje, że doliny Roneal, Amescoa i Salazer poddały się. Pochlebiają sobie, że wypadek takowy wywrze potężny wpływ moralny na mieszkańców zrokoszowanych prowincyi.

Ostatnie wypadki w Barcelonie zrobiły tu żywe i nieprzyjemne wrażenie. Sądzą prawie powszechnie, że rewolucyjne poruszenia w owém mieście zapewne podsycane były przez tajne towarzystwa a mianowicie przez obcych emisaryuszów. Niektórzy zwalają znaczną część winy na agentów francuzkich. Nie możemy się zgodzić na tak śmiałe oświadczenie. Pewniejszą przyczyną zapewne wzburzenia umysłów w stolicy Katalonii jest wiadomość o straceniu jeńców przez Karolistów, jako też rozsiana przez źle myślących pogłoska, że rząd zamierza zawrzeć z Anglią traktat handlowy, niekorzystny dla fabryk Katalońskich. Możemy przecież zapewnić, że rząd nigdy o podobnym nie myślał traktacie.

Francuzi mieszkający w Kastylii chcą zwycięstwo oręża francuzkiego pod Maskarą obchodzić jutro uroczystą biesiadą.

Listy z Lizbony z d. 9. wystawiają zaspakajający obraz pierwszych obrad Kortezów. Sprawdzenie pełnomocnictw odbyło się z nierównie większą spokojnością i porządkiem, aniżeli się tego spodziewano. Przypuszczono wszystkich nowych deputowanych. Listę pięciu Kandydatów mianowanych przez Izbę na godność Prezesa przełożono Królowéj. Sądzą, że wybór padnie na Pana Manoela Antonio de Carvalho, który w czasie regencyi Infantki był Ministrem Skarbu. — Królowa znajduje wielką przyjemność w teatrze francuzkim. Niedawno temu wystawiano sztuki: Synowie Edwarda i Prosper i Wincenty, a to na wyższy rozkaz. Xiążę Palmella ciągle jeszcze niebezpieczną złożony chorobą.

Austrya.

Z Wiednia, dnia 18. Stycznia.

Od kilku dni rozchodzi się tu znowu pogłoska o ustąpieniu wojska francuzkiego z Ankony i o wyjściu wojska austryackiego z kraju papiezkiego. Dodają oraz, iż całe czynne wojsko w wyższych Włoszech będzie postawione na stopie wojennéj. Ta ostatnia wiadomość ma za sobą niejakie podobieństwo do prawdy z względu na projektowane zmniejszenia w sile zbrojnéj całego państwa.

Grecya.

Z Aten, dnia 19. Grudnia.

Wczoraj, jako w uroczystość Ś. Mokołaja według kalendarza greckiego, Poseł Cesarsko-

Rossyjski, obchodząc rocznicę imienin Najjaśniéjszego Monarchy swego, dał wielki obiad, który także Królowie Ludwik i Otto obecnością swoją zaszczycili. Mieszkanie Posła, jedno z najobszerniéjszych w Atenach, było gustownie ozdobione, a towarzystwo liczne i świetne.

Na granicy naszéj zdarzyły się znowu rozboje, popełnione przez Turków.

Sprawujący interesa hiszpańskie przerwał związki swoje z rządem naszym; jest atoli nadzieja, iż rzecz ta będzie wkrótce załatwioną.

Królowie Bawarski i Grecki, przechadzając się niedawno po mieście, raczyli wejść do domu Hrabiego Saporta, gdzie Hrabinie dali ozdobę orderu Teressy. Dnia 15. b. m. Król Bawarski odwiedził Barona Rouen, Ministra francuzkiego.

A U K C Y A

mebli, wina i rumu w hotelu Saskim, kontynuowaną będzie w poniedziałek dnia 8. m. b. i w dniach następnych.

Poznań, dnia 5. Lutego 1836.

Castner, Kommissarz aukcyjny.

W środku miesiąca Marca r. b. znoszę mój handel wina i korzeni i polecam Prześwietnéj Publiczności zapas wina w butelkach za bardzo umiarkowane ceny. — Najbardziéj odznaczają się przez swą dobroć gatunki wina węgierskiego roku 1830., Rüdesheimer, Markebrunner, Geisenheimer i Madeira. — Podobnież polecam dobry stary rum w różnych gatunkach po 8 do 22 sgr. kwartę.

K. Senftleben,
w rynku pod Nr. 93.

Przedaż owiec.

W Karnie pod Wolsztynem jest do sprzedania 300 macior i 250 skopów, młodych i zdatnych do chowu, tudzież 80 baranów zarodowych, z owczarni Xięcia Lichnowskiego, za które cena ustanowiona klassa I. po 30, klassa II. po 20, klassa III. po 12 Talar., zaręczając że w tutejszéj owczarni żadna nie panuje zaraźliwa choroba. Owce mogą codziennie być widziane w wełnie do 14. Czerwca.

Ceny zboża na Pruską miarę i wagę w Poznaniu.

Dnia 3. *Lutego* 1836.

	Tal.	śgr.	fen.	*do* Tal.	śgr.	fen.
Pszenica . .	1	7	—	— 1	8	—
Żyto . . .	—	25	—	— —	26	—
Jęczmień . .	—	23	—	— —	24	—
Owies . . .	—	15	—	— —	15	6
Tatarka . .	—	28	—	— 1	—	—
Groch . . .	1	3	—	— 1	4	—
Ziemiaki . .	—	12	—	— —	13	6
Siana cetnar à 110 ff.. .	—	24	—	— —	25	—
Słomy kopa à 1200 ff . .	4	—	—	— 4	5	—
Masła garniec	1	20	—	— 1	22	6

Nazwy kościołów.	W niedzielę dnia 7. Lutego 1836. r. będą mieli kazanie		W ciągu tygodnia od dnia 29. Stycznia aż do 4. Lutego 1836.				
	przedpołudniem.	popołudniu.	urodziło się		umarło		ślub wzięło par.
			chłopców.	dziewcząt.	płci męsk.	płci żeńsk.	
W kościele katedralnym	X. Multyszewski	—	—	1	2	—	3
W kościele farnym S. Maryi Magdaleny . . .	- Kapl. Tanculski	—	2	1	1	1	—
S. Wojciecha	- Kom. Barwicki	—	1	—	1	1	2
Bernardynów	—	X. Mans. Holzmann	—	—	—	—	—
(Parafia Sgo Marcina) .	- Prob. Kamieński	—	4	5	2	3	1
Franciszkanów	- Gward. Akoliński	—	—	—	—	—	—
(Parafia Sgo Rocha) . .	—	—	—	—	—	—	—
Dominikanów	- Tomaszewski	—	—	—	—	—	—
W klaszt. siostr miłosierdzia	Kler. Kozłowski	—	—	—	—	—	—
W ewangelickim S. Krzyża	Superint. Fischer	Konr. Schönborn	4	2	3	2	—
W ewangelickim S. Piotra	Rad. Kons. Dütschke	—	—	—	—	—	—
W kościele garnizonowym	NKazn. Dr. Walther	—	—	1	3	1	2
		Ogółem .	11	10	12	8	8